

А. М. Вієвський

Аддикція

АДДИКЦІЯ (лат. *addictus*, англ. *addiction* – схильність, згубна звичка) – один із найпоширеніших видів наркологічних розладів. Стан фіз. і психол. залежності, що розвивається внаслідок звикання до тих чи ін. зовн. агентів (А. до хім. речовин, їжі, азарт. ігор та розваг тощо). Описано також сексуальну А. і А. до Інтернету. Сучас. розуміння А. як залежності виникло порівняно недавно: до кін. 19 ст. А. асоціювалась з добровіл. діями і сприймалася здебільшого як позитив. явище, а саме слово взагалі не пов'язувалося з наркотиками. А. – це залежність особи від певного роду занять, що виявляється у прагненні її до повторення чи продовження їх, незважаючи на очевидні ознаки шкідливості цього для неї чи оточення. Суттєву роль у виникненні А. відіграють психол. причини, особливості оточення і характер стосунків з ним. Стан, викликаний А., досить часто потребує лікування чи психол. корекції.

Лікування А. здійснюється в межах комплексних лікув.-реабілітац. програм біопсихосоціальної спрямованості. А. підвищує ризик антисуспільних дій, оскільки у аддиктив. стані в людини послаблюється контроль за власною поведінкою. Нове, вужче значення А. впровадили у Великій Британії прихильники руху «Тверезість» і деякі авторитетні медики та фармацевти. Три аспекти, що визначили його теперішнє вузьке вживання, поєднали поняття «А.» з наркотиками, алкоголем та хворобами, ідентифікувавши його з дедалі більшою залежністю від ліків та з симптомами виходу з уживання наркотиків чи алкоголю. Сучасна наука визначає А. як непереборний потяг до одного з низки зовн. агентів та послаблений контроль за використанням (вживанням) цього агента, незважаючи на відомі небезпечні наслідки. А. характеризується стурбованістю з приводу доступності (можливості придбання) зовн. агента, непереборним бажанням його застосовувати, схильністю до рецидивів, втратою контролю і запереченням існування самої проблеми.

Рекомендована література

1. L. S. Fridman, N. F. Flemin, D. H. Roberts, S. E. Hyman. Source Book of Substance Abuse and Addiction. New York, 1996;

2. Алкоголь і наркотики в Україні: 2000 рік. К., 2000.

Бібліографічний опис:

Аддикція / А. М. Вієвський // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-42652>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).